

Dr. Kolláth György

Jászládány nem akar Zámoly lenni. Egyelőre arrafelé sodródik. Ez olyankor esik meg, amikor a politikai engesztelhetetlenség és (köz)hatalmi játszma kizárja a tisztességes kompromisszumot. Pár alkotmányos szabályt kellene egymással összhangban érvényre juttatni, de ez ma még nem megy. Helyette „statuálás” folyik. Lássuk a jogi elveket, kereteket és lehetőségeket!

Az Alkotmány, továbbá a közoktatási törvény rögzíti a tanszabadságot és a tanítás szabadságát. Az Alkotmány szerint a szülőket megilleti az a jog, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválasszák. Az alaptörvény védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket, kollektív jogot is biztosítva számukra a közéleti részvételre, a kultúra ápolására, az anyanyelv-használatra, az anyanyelvű oktatásra és a saját néven való névhasználatra. Alkotmánybeli rendelkezés mondja ki: A Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik. Az Alkotmány ugyanakkor tilt bármely hátrányos megkülönböztetést, tehát az etnikai diszkriminációt is.

Alkotmányos értelemben nem mindenfajta különbség-tétel elítélendő, hanem csak az, amelyik önkényes, alkotmányos ok nélküli. A hamis egyenlőség rendszerváltó megszüntetésével nyilvánvalóvá - ha nem is könnyen elviselhetővé - vált, hogy van, volt, lesz eltérés a szülők, a családok, az iskolába járó gyerekek között. Néha ezek az eltérések robbanás-közeli helyzetre vezetnek. A szülő a gyermekéért bármire képes, hát még ha a szűk látókörű politika rá is játszik a feszültségre. De vajon Európával ellentétben mi képtelenek volnánk arra, hogy a hátrányos helyzetűek kisebbségi jogait és esélyeit mások sérelme nélkül teljesítsük, javítsuk? Ahhoz, hogy a kisebbségi jogok valódiak, erősek legyenek, szabad-e a többség jogát megnyirbálni, kétségbe vonni? Inkább dögöljön meg a szomszéd tehene is?!

Ha egy hatezer lelket számláló településen a hatszáz diák szülei közül kétszáz jobb iskolát akar a gyerekének, s erre áldozni is hajlandó, akkor ezt a magyar (jog)állam befogadja vagy kizárja? Muszáj-e egy szülőnek - kisebbségvédelem címén - Ladányban eleve feladni, hogy gyermeke az átlagnál jobb felkészítést kapjon, idővel egyetemre is bejuthasson, tisztességes oktatásban és nevelésben legyen része, ha a szegénység okozta irigység és harag nem ad ehhez egyetértést?! Ladányban - úgy tűnik - megvolnának azok a biztosítékok, amelyek az alapítványi iskolát a szó szoros értelmében kinyitnák a roma gyerekek előtt is. Innentől számítva ez nem oktatási diszkriminációs, hanem szociálpolitikai kérdés. Annak felelős vállalása, hogy pusztán a szegénység ne zárja ki a ladányi roma diáknak sem a jobb iskolát. Költségvetési tekintetben péterfilléreket jelentene a havi 3000 Ft. tandíj. Éppen azért van nyolc-kilenc éve kisebbségi törvény, sajátjogú önkormányzat, helyi kisebbségi költségvetés, különféle felzárkóztató program és több más esélyjavító intézkedés, hogy az erőt, a figyelmet és a közpénzt ne AUDI gépkocsira, hanem például ösztöndíjra fordítsák!

Ehelyett közigazgatási állóháború folyik már két éve. Abban a jogi hiba csaknem szükségszerű. A kisebbségi törvény szerint: a kisebbséghez tartozók képzésére is kiterjedő települési önkormányzati döntéshez az érintett helyi kisebbségi önkormányzat egyetértése szükséges. Ez amúgy 22-es csapdája, mert ha a roma gyerekeket kirekesztené az új iskola, akkor az alkotmányellenes diszkrimináció lenne, ám ha őrjük is kiterjed a pozitív kezdeményezés, akkor pedig az egyetértésüket kell kérni. Felzaklatott légkörben, a sárga irigységre is figyelemmel alig(ha) lesz egyetértés, ami vétót jelent. Az egyetértés jogvitája bíróság elé került, döntés még nincsen. Mindkét fél bizonygatja a maga igazát. Jellegzetes módon a vita egyik kulcsszereplője, a megyei közigazgatási hivatal tavaly ősszel még nem fedezte fel itt az egyetértés jogot, idén azonban megvilágosodott, megtalálta. A végkimenetel:1,X,2.

Cím
Ladányi iskolapélda

Dátum
2002.09.14.

Dr. Kolláth György

Ez év július 18-án a helyi jegyző kiadta az alapítványi iskola működési engedélyét. Arról pillanatok múlva helyben mindenki értesült. A jogorvoslati határidő letelt, ezért a döntést augusztus 6-án jogerősítették. Ezt követően az alapítványi iskola felszerelkezett, három hét alatt megtette az előkészületeket a beindulásra. A felettes szerv, a megyei közigazgatási hivatal augusztus 30-i keltezéssel a jegyző határozatát megsemmisítette és új eljárást rendelt el. Hivatkozik is a „klasszikus” 1957. évi IV. törvény 71. §-ára, mely jogot ad a felügyeleti intézkedésre. Igenám, de több évtizede szabály, hogy az államigazgatási felettes nem nyúlhat bele a határozatba, ha „a határozat megsemmisítése vagy megváltoztatása jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat sértene”. Nincs olyan köztisztviselő, aki e normát ne ismerné.

Az oktatási miniszter is hozott határozatot ebben az ügyben, hogy-hogynem éppen augusztus 30-án. Döntését a közoktatási törvény végrehajtására kiadott 20/1997.(II.13.) Korm. számú rendelet 12/A. §-ára alapítja. Bár ne tenné! A 20-as rendelet sok sebből vérzik, felhatalmazó hivatkozásai rosszak, egy kormányrendelet adatvédelmi és adatáramlási kötelezetket nem szabályozhatna, valójában itt a cím szerint is mindössze „közoktatási információs rendszer” működtetéséről beszélhetnénk. Ebbe ugyan az iskola köteles bekapcsolódni, ám ehhez csupán nyilatkozatot tesz, bejelentéssel él, akár interneten is küldheti anyagát, cserében kap egy OM-azonosítót. Jogot nem keletkeztet, legfeljebb csak regisztrál. A technikai azonosító kb. olyan, mint az autó motorszáma, avagy az ember személyi igazolványa. Azt sugallani, hogy márpedig ezek nélkül az autó vagy az egyén nem is létezik – csúsztatás. A miniszteri határozat mégis „kérelemről”, „engedélyről” szól, amit elutasít. A rendelet eredetileg azt célozta volna, hogy a pedagógusok kapjanak kedvezményeket a szerény fizetésük mellé. Jussanak hozzá azokhoz a közérdekű információkhoz is, amelyek a szakmai lépéstartáshoz szükségesek. Ebből lett egy poroszos, függelmi információs piramis, amelyből most az alapítványi iskola vérbefojtása nőne ki. Ne tovább ezen az úton! „A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs”, szól a döntés, ám a bírósági felülvizsgálatot elfelejti megemlíteni. A határozat hatáskör nélkül, didaktikusan és megrovóan rögzíti még: „Felhívom a fenntartó és az iskola igazgatójának figyelmét, hogy az iskola működését nem kezdheti meg. Erről a helyben szokásos módon kötelesek tájékoztatni a szülőket.” Hat oldalon keresztül sorolja a közoktatási törvény azokat a jogokat és eszközöket, amelyek a minisztert megilletik. Ilyenfajta jogi beavatkozást nem említ.

A meccs állása 2:1 Jászládány javára? Nyerni azonban igazából itt csak békés döntéssel lehet. Máskülönben jön október 20., s az önkormányzati és kisebbségi választások (!) kijózanító meglepetéseket hozhatnak.